

ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİNDE SIKÇA SORULAN SORULAR

SORU 1: Asgari geçim indirimi maaşıma kaç TL uygulanacaktır?

ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİNİN HESAPLANMASINA İLİŞKİN TABLO				
(Asgari ücret; 2015 yılı için aylık 1.201,50 TL yıllık 14.418,00 TL. olarak dikkate alınmıştır)				
ÜCRETLİNİN MEDENİ DURUMU (1)	ORAN (%) (2)	MATRAH (Yıllık Brüt Asgari Ücret X AGİ Oranı) (3)	İNDİRİM TUTARI [(3) X %15] (4)	AYLIK TUTAR [(4)/12] (5)
BEKAR	50.00	7.209,00	1.081,35	90,11
EVLİ EŞİ ÇALIŞMAYAN	60.00	8.650,80	1.297,62	108,14
EVLİ EŞİ ÇALIŞMAYAN 1 ÇOCUKLU	67.50	9.732,15	1.459,82	121,65
EVLİ EŞİ ÇALIŞMAYAN 2 ÇOCUKLU	75.00	10.813,50	1.622,02	135,17
EVLİ EŞİ ÇALIŞMAYAN 3 ÇOCUKLU	80.00	11.534,40	1.730,16	144,18
EVLİ EŞİ ÇALIŞMAYAN 4 ÇOCUKLU*	85.00	12.255,30	1.838,29	153,19
EVLİ EŞİ ÇALIŞAN	50.00	7.209,00	1.081,35	90,11
EVLİ EŞİ ÇALIŞAN 1 ÇOCUKLU	57.50	8.290,35	1.243,55	103,63
EVLİ EŞİ ÇALIŞAN 2 ÇOCUKLU	65.00	9.371,70	1.405,75	117,15
EVLİ EŞİ ÇALIŞAN 3 ÇOCUKLU	70.00	10.092,60	1.513,89	126,16
EVLİ EŞİ ÇALIŞAN 4 ÇOCUKLU	75.00	10.813,50	1.622,02	135,17
EVLİ EŞİ ÇALIŞAN 5 ÇOCUKLU	80.00	11.534,40	1.730,16	144,18

EVLİ EŞİ ÇALIŞAN 6 ÇOCUKLU*	85.00	12.255,30	1.838,29	153,19
-----------------------------	-------	-----------	----------	--------

* Asgari ücretin 2015 yılı ilk 6 aylık dönemi için hesaplanan Gelir Vergisi tutarı **153,19 TL.** olduğundan Asgari Geçim İndirimi 2015 yılında **153,19 TL.**nı aşamayacaktır.

SORU 2: Asgari geçim indiriminden kimler yararlanır?

Asgari geçim indiriminden;

- Ücretleri gerçek usulde vergilendirilen tam mükellef gerçek kişiler (Diğer bir ifade ile ücretleri tevkif suretiyle vergilendirilen tam mükellef kişiler).
- Tevkifata tabi tutulmamış ücret gelirlerini yıllık beyanname ile bildirenler.
- Gelir Vergisi Kanununun 61. maddesi kapsamında ücret kapsamında değerlendirilen ücret geliri elde edenler (Örneğin; sosyal güvenlik destekleme primi ödemek suretiyle çalışanlar ile kurumların yönetiminde görevli olanlar) yararlanır.

SORU 3: Asgari geçim indiriminden kimler yararlanamaz?

Asgari geçim indiriminden;

- Ücretleri diğer ücret kapsamında vergilendirilen hizmet erbabı

Bunlar;

- a) Kazançları basit usulde tespit edilen ticaret erbabı yanında çalışanlar.
 - b) Özel hizmetlerde çalışan şoförler.
 - c) Özel inşaat sahiplerinin ücretle çalıştırdığı inşaat işçileri.
 - d) Gayrimenkul sermaye iradı sahibi yanında çalışanlar.
 - e) Gerçek ücretlerinin tespitine imkân olmaması sebebiyle, Danıştay'ın müspet mütalaasıyla, Maliye Bakanlığınca bu kapsama alınanlar.
- Ücret geliri elde etmeyen diğer gerçek kişiler.
 - Dar mükellefiyet kapsamında ücret geliri elde edenler. (İkametgahı Türkiye'de olmayan ve bir takvim yılında 6 aydan az süre ile Türkiye'de ikamet edenler)
 - Başka bir kanun hükmü (3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanunu, 4490 Sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu, 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu vb.) uyarınca ücretlerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmayanlar yararlanamazlar.

SORU 4: Asgari geçim indirimi uygulamasında çocuk tabirinden ne anlamamız gerekiyor?

İndirimin uygulamasında çocuk tabiri, mükellefle birlikte oturan veya mükellef tarafından bakılan (nafaka verilenler, evlat edinilenler ile ana veya babasını kaybetmiş torunlardan mükellefle birlikte oturanlar dâhil) 18 yaşını veya tahsilde olup 25 yaşını doldurmamış çocukları ifade etmektedir.

SORU 5: Eşlerin her ikisinin de ücretli olması durumunda asgari geçim indirimi uygulamasında çocukları hangi eş bildirecektir?

Asgari geçim indirimi uygulamasında eşlerin her ikisinin de ücretli olması halinde çocuklar yalnızca sosyal güvenlik yönünden tabi oldukları eşin bildirimine dâhil edilecektir.

SORU 6: Asgari geçim indiriminde; aile fertlerinin, emekli maaşı olanların ve boşanmış ücretlinin çocukları asgari geçim indiriminden nasıl yararlanmaktadır?

- Ücret geliri elde eden aile fertlerinden her biri için ayrı ayrı,
- Emekli maaşı alanlar da çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eş olarak kabul edilecek,
- Eşlerin her ikisinin de ücretli olması halinde çocuklar yalnızca sosyal güvenlik yönünden tabi oldukları eşin bildirimine dahil edilecek,
- Çocuklar için asgari geçim indiriminden, boşanan eşlerden her ikisinin de çalışması durumunda nafakaya hükmedilen eşin,

- Çocuklar için nafaka ödenmesine karar verilmesine rağmen boşandığı eşi tarafından bu yükümlülüğün yerine getirilmemesinin belgelendirilmesi durumunda, çalışanın bu çocukları için,

asgari geçim indiriminden yararlanması mümkündür.

- Nafakaya hükmedilen ve bu yükümlülüğünü yerine getiren eşin çalışmaması veya emekli olması durumunda, diğer çalışan eşin çocukları için asgari geçim indiriminden yararlanması söz konusu değildir.

SORU 7: Kimler çalışmayan eş statüsündedir?

Sadece aktif ücretli olarak çalışan eş, çalışan eş statüsündedir. Örneğin eşiniz serbest avukat ya da serbest doktor olarak çalışıyorsa bu eş, asgari geçim indirimin hesabında çalışmayan eş olarak dikkate alınacaktır. Örneğin eşiniz ücretli olarak devlet hastanesinde çalışıyorsa bu çalışan eş statüsünde dikkate alınacaktır.

SORU 8: Asgari geçim indirimi tutarı nasıl hesaplanır?

Asgarî geçim indirimi, ücretin elde edildiği takvim yılı başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgarî ücretin yıllık brüt tutarına;

- Mükellefin kendisi için % 50'si,
- Çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eşi için % 10'u,
- Çocukların her biri için ayrı ayrı olmak üzere; ilk iki çocuk için % 7,5'i,
- Diğer çocuklar için % 5'i,

olmak üzere ücretlinin şahsi ve medeni durumu dikkate alınarak hesaplanan indirim oranlarının uygulanması sonucu bulunacak matrahın, gelir vergisi tarifesinin birinci gelir dilimine karşılık gelen %15'lik oranla çarpımı suretiyle bulunan tutarın 12'ye bölünmesi sonucu her aya isabet eden tutar hesaplanır. Hesaplanan bu tutar ise ödenecek vergiden mahsup edilir. Ancak, ödenecek asgari geçim indirimi tutarı aylık asgari ücret üzerinden hesap edilen vergiden fazla olamayacaktır.

SORU 9: Ay içinde kıst dönem çalışan ücretlinin asgari geçim indirimi nasıl hesaplanır?

Gelirin kısmî döneme ait olması halinde, ay kesirleri tam ay sayılmak suretiyle bu süreye isabet eden indirim tutarları esas alınacağından hesaplanan yıllık tutarın o aya isabet eden tutarından kıst döneme ait gelir vergisi tutarı mahsup edilecektir. Dolayısıyla ücretlinin maaşına yansıyacak kısımda mahsup edilen miktar kadar olacaktır.

SORU 10: Medeni durum ve çocuk sayısının değişmesi durumunda asgari geçim indirimi nasıl hesaplanacaktır?

Ücretliler, medeni durumları ve çocuk sayıları ile eşinin iş ve gelir durumu hakkında "Aile Durumu Bildirimi" ile işverenlerine bildirimde bulunacaklardır. Durumlarında herhangi bir değişiklik olması halinde (evlenme, boşanma, ölüm, doğum vb.) bu değişiklikleri işverene bir ay içerisinde bildireceklerdir. Asgari geçim indirimi oranını etkileyen değişiklikler, söz konusu değişikliğin işverene bildirildiği tarih itibarıyla uygulanacaktır.

SORU 11: Doğum nedeniyle aylıksız/ücretsiz izine ayrılan memur veya işçi asgari geçim indiriminden yararlanabilir mi?

Aylıksız izinde ücretlinin herhangi bir şekilde işvereninden aylık maaş alması söz konusu değildir. Dolayısıyla, aylık maaş ödemesi olmadığı için, ödenmeyen ücret üzerinden gelir vergisi kesintisi yapılması da söz konusu değildir. Sonuç olarak, aylıksız izine ayrılan hizmet erbabının asgari geçim indiriminden yararlanması mümkün değildir.

SORU 12: Ücretlinin raporlu, izinli veya ücretsiz izinli olması durumunda asgari geçim indiriminden nasıl yararlanır?

Raporlu ve izinli olunan dönemde de ücret alınması ve bu ücretten gelir vergisi kesilmesi halinde asgari geçim indiriminden yararlanılabilir. Ancak ücretsiz izinli olunan dönemde gelir vergisi kesintisi yapılmadığı için asgari geçim indiriminden yararlanılamayacaktır.

SORU 13: Yıl içinde işyeri ve işvereni değişen ücretliler hangi tarihten itibaren asgari geçim indiriminden yararlanacaklardır?

Yıl içinde işyeri ve işvereni değişen ücretliler, yeni işyerlerinde veya işverenleri nezdinde çalışmaya başladıkları aydan itibaren asgari geçim indiriminden yararlanmaya devam edeceklerdir.

SORU 14: Engellilik indiriminden faydalananlar için asgari geçim indirimi nasıl uygulanır?

Engellilik indirimi bulunan ücretlinin gelir vergisi matrahı hesaplanırken engellilik indirimi de mahsup edilecek, engellilik indiriminin mahsubundan sonra kalan gelir vergisi matrahı üzerinden hesaplanan gelir vergisi tutarından da yıllık asgari geçim indirimi tutarının 1/12'si mahsup edilecektir. Mahsup edilecek tutar, kalan gelir vergisi tutarını aşamayacak ve asgari geçim indirimi farkı diğer dönemlerde de değerlendirilmeyecektir. Ödenecek asgari geçim indirimi tutarı, aylık asgari ücret üzerinden hesap edilen vergiden fazla olamayacaktır.

SORU 15: Yıllık beyanname veren ücretlilerde asgari geçim indiriminden nasıl yararlanılır?

Gelir Vergisi Kanununun 95 inci maddesi gereği ücretlerinden vergi tevkifatı yapılmayan ve bu nedenle ücretlerini yıllık beyanname ile beyan etmek zorunda olan ücretlilerde asgari geçim indirimi, yıllık beyanname de hesaplanan gelir vergisinin ücret gelirlerine isabet eden tutarından mahsup edilmesi suretiyle gerçekleştirilecektir.

SORU 16: Asgari geçim indirimi tutarının hesaplanmasında üst sınır nedir?

Asgari geçim indiriminin yıllık tutarı, her ücretli için takvim yılı başında geçerli olan asgarî ücret üzerinden hesaplanan yıllık vergi tutarını aşamayacak ve yılı içerisinde asgari ücret tutarında meydana gelen değişiklikler, asgari geçim indirimi uygulamasında dikkate alınmayacaktır. Asgari geçim indirimi tutarının, ücretlinin aylık hesaplanan vergisinden fazla olması halinde, fazlası dikkate alınmayacaktır. Dolayısıyla, ücretlinin yararlanacağı aylık asgari geçim indirimi tutarı, aylık asgari ücret tutarı üzerinden hesaplanan aylık vergi tutarını aşamayacaktır.

SORU 17: Sosyal güvenlik destek primi ödeyenler asgari geçim indiriminden yararlanabilir mi?

Sosyal güvenlik destekleme primi ödemek suretiyle çalışanlar ile kurumların yönetiminde görevli olanlar da genel hükümlere göre asgari geçim indiriminden yararlanacaklardır. Buna göre; asgari geçim indirimi uygulamasından ücretleri gerçek usulde vergilendirilen gerçek kişiler yararlanabileceğinden, emekli olduktan sonra yeniden çalışmaya başlanarak, gerçek usulde ücret geliri elde edilmesi durumunda, asgari geçim indiriminden yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

SORU 18: Asgari ücrette yıl içinde (Temmuz ayında) meydana gelen değişiklik asgari geçim indirimi hesaplamasını etkiler mi?

Yılı içerisinde asgari ücret tutarında meydana gelen değişiklikler, asgari geçim indirimi uygulamasında dikkate alınmayacaktır.

SORU 19: Birden fazla işverenden tevkifata tabi ücret elde edilmişse asgari geçim indirimi uygulaması nasıl olacak?

Aynı zamanda birden fazla işverenden ücret alınması halinde, asgari geçim indirimi uygulaması, en yüksek ücretin elde edildiği işveren tarafından gerçekleştirilecektir. Ücretliler medeni durumu ve çocuk sayısı hakkında bildirimlerini, en yüksek ücret geliri elde ettikleri işverene vererek uygulamanın ilgili işverence yerine getirilmesini sağlayacaklardır. En yüksek

ücretin hangi işverenden alınacağı belli olmaması halinde, indirimden yararlanacağı işvereni ücretli kendisi belirleyecektir.

SORU 20: İşverenler, asgari geçim indirimini ücretliye ödemedikleri takdirde ne tür cezai işlem uygulanacaktır?

İşverenler tarafından hizmet erbabının ücret gelirlerinden kesilen gelir vergisinden mahsup edilen asgari geçim indirimi tutarının, o ayki ücretiyle birlikte ücretliye nakden ödenmesi gerekir. Aksi takdirde, ücretliye nakden ödenmeyen asgari geçim indirimi, işverenler tarafından haksız yere yapılan bir mahsup işlemi niteliği taşıyacak ve tevkif suretiyle kesilen verginin bu tutar kadar olan kısmı, muhtasar beyanname ile eksik beyan edilmiş olacaktır. Bu nedenle, yukarıda belirtilen şekilde ücretliye nakden ödenmeyen asgari geçim indirimi o ayda eksik beyan edilmiş vergi tevkifatı olarak kabul edilerek, bu vergiler için de işverenler hakkında cezalı tarhiyat yapılacaktır.

SORU 21: Asgari geçim indirimi yüksek ve düşük ücret geliri elde eden herkese aynı oranda mı uygulanacaktır?

Asgari geçim indirimi avantajından, ücret seviyesi ne olursa olsun, medeni durumları aynı olan gerçek usulde ücret geliri elde eden tüm ücretliler aynı ölçüde yararlanacaktır. Yani eşi çalışmayan ve dört çocuğu üzerinden sistemden yararlanan bir asgari ücretli ile aynı şartlarda eşi çalışmayan ve dört çocuğu bulunan ve 10.000 TL ücret alan bir ücretlinin alacağı asgari geçim indirimi tutarı aynı olmaktadır.

SORU 22: Ücretlinin sağlık yönünden bakmakla yükümlü bulunduğu anne ve babası veya aynı evde ikamet ettiği diğer aile üyeleri için asgari geçim indirimi uygulanacak mı?

Kanuni düzenlemede ücretlinin kendisi, eşi ve çocukları dışında bir kişinin asgari geçim indiriminden yararlanacağına ilişkin bir düzenleme yoktur. Bu nedenle, ücretlinin anne veya babasına sağlık güvencesi yönünden bakmakla yükümlü bulunması farklı bir konu olup, bu durumun asgari geçim indirimi sistemiyle bir ilişkisi yoktur. Ancak, evlat edinilenler ile ana veya babasını kaybetmiş torunlardan mükellefle birlikte oturanlar da çocuk tanımı içinde yer aldıklarından bunlar içinde asgari geçim indiriminden faydalanılması mümkün bulunmaktadır.

SORU 23: Sadece emekli maaşı alanların ücret geliri dışında diğer gelir unsurlarını da elde etmesi sistemden yararlanmasına engel midir?

Genel Tebliğde yer alan, "...münhasıran emekli maaşı alanlar da çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eş olarak kabul edilecektir." ifadesi yer almaktadır. Emekli aylığı elde edenlerin, bu gelirlerinin dışında diğer gelir unsurlarını (gerçek usulde elde edilen ücret geliri hariç) elde etmeleri durumunda da asgari geçim indirimi uygulamasında dikkate alınmalarına engel bir durum yoktur.

Örneğin; ücretli Bay (A) özel sektörde çalışmakta olup, eşi Bayan (B) ise bir kamu kurumundan emekli olmuş ve emekli aylığı almaktadır. Bu durumda, ücretli Bay (A)'nın emekli aylığı geliri olan eşi, çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eş kapsamında değerlendirilecek ve asgari geçim indirimi oranının tespitinde %10 olarak dikkate alınacaktır.

SORU 24: Her ikisi de ücretli olan eşlerden birinin ücretsiz izne ayrılması durumunda asgari geçim indirimi nasıl uygulanacaktır?

Asgari geçim indirimi uygulamasından yararlanmaya başladıktan sonra çeşitli sebeplerle ücretsiz izne (aylıksız izin) ayrılan bir ücretlinin, ücretsiz izne ayrıldıktan sonra artık ücret geliri elde etmesi söz konusu olmadığından, asgari geçim indirimi uygulanması mümkün değildir. Ancak, ücretsiz izne ayrılan çalışanın ücret geliri elde eden eşinin olması durumunda, bu eşin ücretsiz izinde olan eşini işverenine bildirmesi durumunda, asgari geçim indirimi oranının

hesabında ücretsiz izindeki çalışmayan eşi için %10 oranını dikkate alması mümkün bulunmaktadır.

SORU 25: Bir şirketi olan veya şirkette ortak olan bir kişi aynı zamanda ücret geliri de elde etmesi durumunda asgari geçim indiriminden yararlanabilir mi?

Ücretli olarak çalışıp gerçek usulde ücret geliri elde eden bir kişinin, bir şirketinin olması veya bir şirkete ya da ücret geliri elde ettiği şirkette ortak olması halinde genel hükümlere uymak kaydıyla asgari geçim indiriminden yararlanmasına engel değildir. Önemli olan, gerçek usulde ücret gelirininde elde edilmiş olmasıdır.

- Kaynak: www.gib.gov.tr